

Extra maatregelen nodig voor verbetering waterkwaliteit

Vewin heeft in de tweede helft van september een zienswijze ingediend op het Ontwerp Nationaal Water Programma en bijbehorende stroomgebiedbeheerplannen voor de periode 2022-2027, die ter inzage liggen. De maatregelen in deze plannen moeten, samen met die uit het 7e Actieprogramma Nitraatrichtlijn dat tot half oktober ter inzage ligt, het tijdig halen van de doelen van de Kaderrichtlijn Water (KRW) in 2027 verzekeren. Dit betreft ook grond- en oppervlaktewater bestemd voor drinkwaterproductie.

Vewin constateert dat de voorliggende plannen de KRW-doelen niet halen in 2027 en dus tekortschieten. Er is meer ambitie nodig om de waterkwaliteitsdoelen uit de KRW daadwerkelijk te bereiken en Vewin pleit voor meer prioriteit voor de bronnen voor drinkwater, meer regie vanuit het Rijk en goede monitoring van de uitvoering van maatregelen en de effecten daarvan voor de waterkwaliteit.

Deadline is en blijft 2027

Voor wat betreft het tijdig halen van de KRW-doelen staat in de plannen dat het voldoende is alle maatregelen die nodig zijn, uiterlijk in 2027 uit te voeren. De doelen mogen dan op een later moment worden bereikt. Vewin is van mening dat het zaak is meer ambitie te tonen. Het uitgangspunt moet zijn alles op alles te zetten om de KRW-doelen wel uiterlijk in 2027 te halen. Dat is de hoofddoelstelling van de KRW. Het behalen van de doelen is al twee keer uitgesteld, want oorspronkelijk hadden de doelen al in 2015 bereikt moeten worden.

Geef prioriteit aan verbeteren kwaliteit bronnen voor drinkwater

De kwaliteit van de bronnen voor drinkwaterproductie staat onder toenemende druk en is de afgelopen jaren niet significant verbeterd. Uit de planMER van het NWP blijkt dat de KRW-doelen met de huidige maatregelen naar verwachting niet gehaald worden. Over vrijwel de hele linie is hiervoor dus extra inspanning nodig. Over de drinkwaterbronnen stelt de analyse dat het nog niet inzichtelijk is of de doelen hiervoor gehaald kunnen worden met de maatregelen die nu voorzien zijn.

Vewin verwacht dat doelbereik in 2027 voor drinkwaterbronnen met de huidige maatregelen niet haalbaar is. Voor de oppervlaktewaterkwaliteit van de grote rivieren geldt dat de KRW-doelen niet in zicht zijn. Dezelfde conclusie kan getrokken worden voor de bronnen van drinkwater uit dat oppervlaktewater.

Daar waar grondwater wordt gebruikt voor drinkwaterproductie schatten de drinkwaterbedrijven in dat de KRW-doelen niet gehaald worden met de voorgenomen maatregelen in de SGBP's, het 7e NAP en de gebiedsdossiers. Verbetering van de kwaliteit van drinkwaterbronnen moet daarom prioriteit krijgen in de plannen.

Aanpassing van de plannen en goede monitoring

Vewin pleit voor het volgende:

- Maak op korte termijn inzichtelijk welk maatregelenpakket nodig is om uiterlijk in 2027 de KRW-doelen voor de bronnen voor drinkwaterproductie te halen (zowel oppervlaktewater als grondwaterwinnings). Neem dit maatregelenpakket alsnog op in de SGBP's en het 7e NAP. Hierbij moet een relatie gelegd worden met de uitvoeringsprogramma's van de gebiedsdossiers en met de implementatie- en uitvoeringsagenda van de Beleidsnota Drinkwater, zodat een samenhangend totaalpakket ontstaat;
- Het Rijk moet regie gaan voeren op de voortgang van de uitvoering van dit samenhangende maatregelenpakket, gericht op tijdige doelrealisatie bij de bronnen voor drinkwaterproductie. Hierbij moet het principe van bronaanpak en 'de vervuiler betaalt' veel meer dan nu de basis zijn van de voorgenomen maatregelen;
- Waterkwantiteit moet duidelijker aan de orde komen in de beschrijving van het doelbereik en de gekozen maatregelen, in relatie tot de waterkwaliteitsvraagstukken. Dit onder andere in het licht van de noodzaak van een watertransitie, waarvoor Vewin en de Unie van Waterschappen eerder dit jaar pleitten;
- Zorg voor reguliere monitoring van de voortgang van de uitvoering van de maatregelen en van de verbetering van de waterkwaliteit van drinkwaterbronnen. Neem dit op in het NWP, de SGBP's en het 7e NAP. Breng ook bijsturingsopties in beeld en zorg voor gerichte interventie wanneer nodig;
- Blijf werken aan verdere verbetering van de waterkwaliteit, ook als de KRW-doelen in zicht of behaald zijn. Voor de bronnen voor drinkwaterproductie is het KRW-doel voor de langere termijn immers een zodanige waterkwaliteit dat de zuiveringsinspanning voor drinkwaterproductie verlaagd kan worden.